

1.3

TIDSSKRIFT FOR SKOGBRUK

UTGITT AV
DET NORSKE SKOGSELSKAP

REDAKTØR:
KONTORCHEF THV. KIERULF

REDAKSJONSKOMITE:
SKOGFORSØKSLEDER DR. A. LANGSÆTER
FORSTKANDIDAT HAAKEN K. MATHIESEN
SKOGFORVALTER K. SKINNEMOEN

48DE ÅRGANG 1940

stockens och toppstockens kvisttyp utvecklas på ett sätt så hög, att grentillväxten inom dessa parter av stammen kunde fullt kontrolleras och att därför de ärtliga anlagen gjorde sig starkare gällande. — Undersökningen över skillnaden i totalt utbyte mellan sågtimmer av smalkroniga och bredkroniga träd lämnade till resultat, att avsevärt större timmeruttag kunde göras ur de smalkroniga träden och att dessa likaledes tilläto ett större uttag av massaved mellan 3 och 5 tum.

Den beräkning, baserad på de år 1936 aktuella priserna, som utfördes över skillnaderna i värde hos virket från i övrigt jämförbara smalkroniga och bredkroniga träd, visade en skillnad i nettot av mellan 2 och 5 kronor pr kubikmeter eller ett mervärde av den smalkroniga tallens virke under varierade utdrivningskostnader och aptering vid genomsnittsdiametern av mellan 11 och 400 % av den bredkroniga tallens virkesvärde! — Därmed måste den smalkroniga tallens kvalitativa överlägsenhet anses vara på ett betryggande sätt visad.

Betyddigt större svårigheter möter, då det gäller att bilda sig en föreställning om de båda talltypernas produktionsmöjligheter. Ett nonchalerande av produktionen skulle ju kunna leda till — som framför allt skeptikerna varit angelägna att framhålla — en «förädling» av senvuxenheten och ett negativt totalresultat. — Någon statistiskt klarläggande utredning över det komplicerade tillväxtproblemet har icke kunnat verkställas, men åtskilliga fakta tala för, att den mycket starka skillnaden i kvalitativt värde icke kan elimineras genom eventuella skillnader — till den bredkroniga tallens förmån — i tillväxtförmåga. Det har kunnat visas, att den bredkroniga tallen har en ärtligt betingad tendens till snabbare tillväxt i ungdomen, och det förspång den på detta sätt forskaffat sig består ofta under ganska lång tid. I de äldre, avverkningsmogna bestånden är dock skillnaden i dimension mellan de kvarvarande smalkroniga och bredkroniga träden merendels icke särskilt framträdande och många av de undersökta bestånden ha i denna ålder visat en klar tendens till större tillväxt hos de smalkroniga träden och genomgående en bättre utvecklad krona hos dessa. I övrigt ligger det nära till hands att antaga, att de smalkroniga träden tillåta ett större stamantal pr hektar gå upp til gagnsvirkesduglig dimension utan att kvistrensningen drives alltför långt och utan risk för att kronlängdsförhållandet blir alltför ringa för trädets

totalantallet mellan stamantal, areal och tillväxt hos dessa båda talltyper kommer att falla ett utslag, som icke blir till nackdel för den smalkroniga tallen.

En intensiv skogsskötsel, som redan från ungskogsstadiet tager väl vara på de möjligheter till kvalitets- och värdeproduktion, som ett smalkronigt tallbestånd kan ge, bör vara säker om att med ovan skisserade åtgärder öka skogsvärdet över det normala, medan däremot ett skogsbruk, som icke tillgodeser den smalkroniga tallen redan vid röjningarna och de första gallningarna, men som däremot i nit för den smalkroniga tallens framtid för gallningarna för hårt i medelåldern och senare, kommer att inregistrera stora förluster trots omsorgerna om de finkvistiga stammarna. Vi måste nämligen under alla förhållanden ha i minnet att en förädling av tallen icke får ses som en isolerad företeelse utan städse måste kombineras med arten av det skogsbruk inom vars ram den sker.

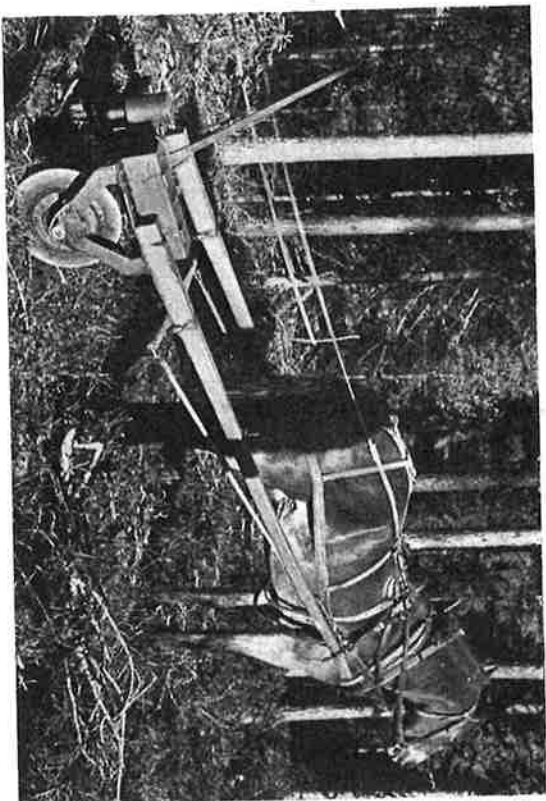
För vårt lands tallskogsbbruk anser man det för närvarande vara nöjaktigt klarlagt, att en rasförädling inom våra tallpopulationer, som tar sikte på kvistbildningen hos tallen, kan ge avsevärda ekonomiska fördelar. Men man har även klart för sig, att denna förädling kombinerad med extensiv drift kan bli till största skada.

(Fortsettes.)

Hopes skogsharv.

Forstkandidat A. Jørgensen Hope har laget en ny skogsharv som efter foretatte prøver ser meget lovende ut.

Harven består av en trommel, hvis aksel er lagret i en ramme med drag for hesten. På trommelen er med treklier festet grev, som besørger jordbearbejdingen. Grevene kan lett og hurtig tas av og slipes, når de blir sløve. Sålenge trommelen går rundt under kjøringen får grevene ikke tak og harven setter seg ikke fast i stubber, steiner, kvist eller andre hindringer. På passende steder kan kjøderen stoppe harvens rotasjon ved en enkel innrettet mekanisme, som virker gjennom en vektstang, som det er festet en snor til. Kjøderen behøver bare å trekke i snoren (se fig.), så stopper

Harven sett fra siden.

W. O. fot.

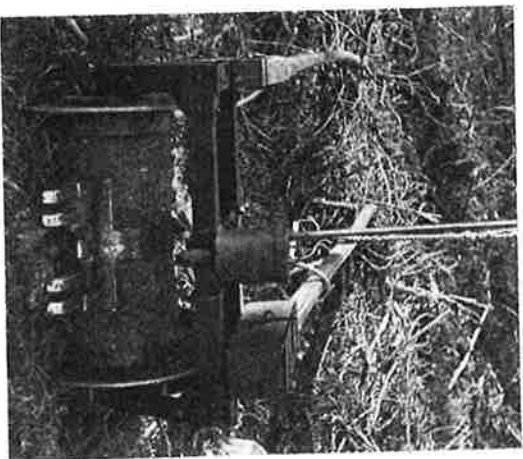
trommelen og grevene river opp markdekket i ruter, som er ca. 45 cm i firkant og kan brukes både til såing og planing eller som «markberedingsruter» for naturlig besåing.

Ønsker en ikke såing for hånd kan en bruke det automatiske såapparat, som er festet på rammen bak trommelen. Apparatet er

sylindreformet og ses på begge bilder. Det virker også, når entrekkerisnoren, og slipper ut en passende porsjon frø, som drysses ned i såruten.

Fordelene ved denne harv fremfor andre harver er bl. a.:

Som følge av trommelenes relativt store dimensjoner, og at rammen og draget ligger høyt over marken kan harven kjøres både i stein- og stubbe- mark og hindres ikke syn- derlig av fersk kvist etter

Harven sett bakfra.

W. O. fot.

hogsten. Når harven skal flyttes tas grevene av, og harven kan også brukes til transport mellom arbeidsplassene.

Alle deler av harven, som er utsatt for slitasje kan lettvis skiftes ut og det er særlig en stor fordel at grevene kan tas av og slipes.

Grevene kan også innstilles under kilingen etter som markdekket er til. Stoppemekanismen med vektstangen og snoren gjør, at kjørerer kan holde harven på rett kjørl selv i temmelig skrått terreng. Når grevet vil sette seg fast i en stein eller lignende slås stoppemekanismen automatisk ut slik at hesten unngår «slag». For- resten er der også hestebesparende fjærer til harven, så hesten behandles meget skånsomt. Kjørerer kan med snoren selv bestemme, hvor stor trekk-kraft, som skal brukes på redskapet.

Såapparatet virker bra.

Harven gjør godt arbeid på *Cladonia*-, *Vaccinium*- og *Calluna*-marker. Den er i to somrer blitt prøvd forskjellige steder i landet og alle er enige i, at den er den beste skogsharv, som er å få. Arbeidsevnen med en hest og mann oppgis fra 5—12 dekar pr. dag.

Harven lages i meget solid utførelse av Kongsberg Sølververks maskinverksted og koster kr. 325.

Vi er med denne harven kommet et skritt fremover i rasjonalisering av skogkulturarbeide. Og skal vi kunne legge de store vidder inn under skogkultur er vi nødt til å bruke maskiner og ikke bare menneskelig muskelarbeid som vi hittil har gjort.

W. O p s a h l.

Husholdningsalder og virkelig alder.

Spørsmål om bruk av husholdningsalder ved skogtaksering synes å ha fått en viss aktualitet ved professor Bøhmers kritikk av Landsskogtakseringen. Det er derfor påkrevet å gi en kort redegjørelse om dette spørsmål.

Det er vel neppe nå noen syndertlig meningsforskjell om at kjennskapet til de enkelt bestands alder (virkelige alder) er av meget stor betydning for planleggelsen av driften i alle skoger som er oppbygget av større eller mindre ensaldrede bestand. Særlig gjelder dette når bestandene ikke har vært mer eller mindre hemmet